

Ο θεσμός των σχολικών εφοριών

Ο θεσμός των σχολικών εφοριών στον τόπο μας χάνεται στο βάθος του χρόνου και ανάγεται κατά πάσαν πιθανότητα στην εποχή της τουρκοκρατίας.

Η σημερινή κατά νόμων οργανωμένη μορφή των σχολικών εφοριών είναι η συνέχεια του ενδιαφέροντος που εκδήλωνε πάντοτε ο λαός για την εκπαίδευση των παιδιών του. Δίπλα στους δασκάλους που αναλάμβαναν το μεγάλο και δύσκολο έργο της αγωγής των παιδιών χωρίς τα στοιχειώδη πολλές φορές μέσα και υπό αντίξοες συνθήκες, ήταν οι «προύχοντες» της κοινότητας, ο ιερέας και άλλοι παράγοντες που θεωρούσαν την εκπαίδευση των παιδιών δική τους υπόθεση και απαραίτητη προϋπόθεση για τη διατήρηση της παράδοσης και του πολιτισμού μας, αλλά και των αγώνων για την ελευθερία της πατρίδας.

Την εποχή της αγγλοκρατίας οι εφορίες πήραν οργανωμένη μορφή και είχαν την αποκλειστική ευθύνη για τη διαχείριση των σχολείων μέσης εκπαίδευσης στην Κύπρο. Όχι μόνον τα κτίρια, αλλά και ο διορισμός των εκπαιδευτικών ήταν υπόθεση των εφοριών, τα μέλη των οποίων αποτελούνταν από παράγοντες και πνευματικούς ανθρώπους της περιοχής με επικεφαλής την Εκκλησία. Κύριο μέλημα των εφοριών ήταν επίσης η παρεμπόδιση των άγγλων αποικιοκρατών να επεκτείνουν την προσπάθεια αφελληνισμού και αποπροσανατολισμού της εκπαίδευσης εκτός από τη Δημοτική και στη Μέση εκπαίδευση.

Το έργο των σχολικών εφοριών υπήρξε σε εποχές δουλείας ιδιαίτερα αξιόλογο και καθοριστικό. Χωρίς την αυτοθυσία, το ζήλο και τον ενθουσιασμό των μελών τους ήταν αδύνατο να είχαμε το επίπεδο των σχολείων, τα οποία ως πνευματικές κοιτίδες διατήρησαν τα ελληνικά γράμματα, τις παραδόσεις και την εθνική συνείδηση του λαού μας.

Μετά την ανεξαρτησία οι σχολικές εφορίες διορίζονται από το κράτος, την κοινοτική συνέλευση πρώτα και το Υπουργείο Παιδείας αργότερα, για σκοπούς αποκέντρωσης, με στόχο την εκχώρηση σ' αυτές ορισμένων εξουσιών, κυρίως όσον αφορά την επέκταση και συντήρηση των σχολικών κτιρίων.

Με τον τελευταίο νόμο που έχει τεθεί σ' εφαρμογή από φέτος, οι εφορίες είναι πλέον αιρετές. Αναδεικνύονται με την ψήφο των δημοτών και αποκτούν οργανική σχέση με την τοπική αυτοδιοίκηση, η οποία ορίζει σε κάθε εφορία αριθμό δημοτικών συμβούλων, οι οποίοι μαζί με τους εκλεγμένους επί ίσοις όροις αποτελούν τη σχολική εφορία για κάθε δημοτική περιφέρεια. Η παρουσία των δημοτικών συμβούλων στις σχολικές εφορίες δημιουργεί τους αναγκαίους δεσμούς με την τοπική αυτοδιοίκηση και αναδεικνύει την εκπαίδευση ως υπόθεση όλων των δημοτών. Αυτό είναι μια τεράστια πρόοδος που καταξιώνει πλέον το θεσμό, του δίδει δημοκρατική βάση και άμεση εξάρτηση από το λαό.

Έχω την άποψη, ότι με τη νέα σύνθεση, δομή και αντιπροσωπευτικότητα των σχολικών εφοριών θα πρέπει ν' ανατεθούν σ' αυτές μεγαλύτερες αρμοδιότητες απ' ότι μέχρι σήμερα για ν' ακούεται περισσότερο η φωνή και η θέληση της κοινωνίας των πολιτών, αλλά και για να μπορούν να θεραπεύονται ευκολότερα οι ιδιαίτερες ανάγκες που έχει η κάθε σχολική περιφέρεια.

Η Παιδεία αποτελεί το σπουδαιότερο έργο υποδομής του εθνικού και κοινωνικού μας βίου γιατί διαμορφώνει την νεότητα, μέσα στην καρδιά της οποίας τελετουργείται το μέλλον της κοινωνίας μας. Γι' αυτό δεν μπορεί να είναι υπόθεση των ολίγων. Είναι υπόθεση των πολλών, είναι υπόθεση όλων.

Οι σχολικές εφορίες αναδεικνύονται από το λαό και τον εκπροσωπούν. Πρέπει επομένως να έχουν λόγο για τα θέματα που ενδιαφέρουν το λαό και τους οραματισμούς που έχουν για την εκπαίδευση και τα παιδιά του.

Μάριος Ολύμπιος
Δημοτικός Σύμβουλος ΔΗ.ΚΟ. και
Γραμματέας Σχολικής Εφορίας Μέσα Γειτονιάς